

Luka Pintar (1857–1915)

100-letnica smrti

Luka Pintar se je rodil 15. 10. 1857, na Hotavljah 25 (danes hišna št. 1, po domače Preserc) v Poljanski dolini, staršema Janezu in Mariji, rojeni Justin. V Gorenji vasi je obiskoval prve razrede osnovne šole, višje pa v Škofji Loki. Kot dvanajstletni fantič je bil leta 1869 poslan na ljubljansko gimnazijo in bil v nižjih razredih med odličnjaki. Gimnazijo je zaključil leta 1877 in nato odšel na študij v Gradec. Tam je poslušal klasično filologijo ter slavistična predavanja svojega rojaka iz Poljanske doline Gregorja Kreka,¹ rojenega v Četeni Ravni, profesorja na graški univerzi. 28. oktobra 1883 je študij zaključil z izpitom iz latinščine in grščine kot glavnima predmetoma, z usposobljenostjo in znanjem poučevanja v nemškem in slo venskem jeziku.

Študent Luka Pintar.

(iz družinskega arhiva Pintarjevih)

- 1 Slavist Gregor Krek se je rodil 8. marca 1840 v Četeni Ravni pri Javorjrah. Leta 1864 je z doktoratom zaključil študij na graški univerzi in se začasno zaposlil na tamkajšnji realni gimnaziji. Ves čas študija je načrtoval, da mora na graško univerzo priti tudi slavistika in leta 1870 mu je uspelo prepričati šolsko ministrstvo, da je v Gradcu ustanovilo stolico za slovansko jezikoslovje. Gregor Krek je bil imenovan za prvega in edinega predavatelja, dobil je naziv "izredni profesor". Predaval je vse do upokojitve leta 1901. 2. avgusta 1905 je v Gradcu umrl, pokopali so ga na ljubljanskih Žalah. Kot znanstvenik je preučeval starejše slovansko slovstvo, zlasti ljudsko blago, s Pintarjem pa ga je družilo ukvarjanje s Francetom Prešernom.

Leta 1887 se je Pintar poročil s 27-letno učiteljico Marijo Kobilca, sestro slikarke Ivane Kobilca. Rodila sta se jima dva otroka, Ivan in Mira. (iz družinskega arhiva Pintarjevih)

Latinisches Seminar von u. v. Prof. Dr. Otto Keller.	3. p.	No 78	Keller
Einführung in die röm. Mythologie von u. v. Prof. Dr. Otto Keller.	1.		
Philol. Übungen an Vergils Aeneis von u. v. Prof. Dr. Rich. Kargel.	2. p.		Kargel
Der slavische Vocalismus von u. v. Prof. Dr. Gregor Krek.	2		Krek
Philologische Übungen von u. v. Prof. Dr. Gregor Krek.	2. p.		
Vertatur!			

Indeks Luke Pintarja s podpisom slavista dr. Kreka, čigar predavanja je poslušal v Gradcu. (iz družinskega arhiva Pintarjevih)

Sledilo je poskusno leto na ljubljanski gimnaziji, kjer je šest let služboval kot suplent. Leta 1890 je postal redni učitelj in nato profesor na gimnaziji v Novem mestu; hkrati pa je opravljal še delo okrajnega ljudskega šolskega nadzornika. Že v Ljubljani se je poročil z Marijo Kobilca, sestro slikarke Ivane Kobilca, ki je tudi rada portretirala družinske člane. Otroka Ivan in Mira sta v Novem mestu obiskovala šolo in sam osem novomeških let omenja kot najsrečnejša leta svojega življenja.

Portreta Luke in njegove žene Marije je narisala Marijina sestra Ivana Kobilca.
(iz družinskega arhiva Pintarjevih)

14. 4. 1898 je bil Luka Pintar z odlokom naučnega ministrstva imenovan za skriptorja v C. kr. Študijski knjižnici, naslednici ljubljanske licejske knjižnice, vendar so s premestitvijo počakali do konca šolskega leta. Julija je v tako imenovani licejki, kakor so ljudje še vedno imenovali predhodnico današnje Narodne in univerzitetne knjižnice,² nasledil delo, ki ga je pred njim opravljal leta 1887 umrl Fran Levstik.³ Poleg tega je nekaj ur na teden poučeval na I. državni gimnaziji.⁴

Leta 1895 je na velikonočno jutro Ljubljano zamajal potres in povzročil ogromno škodo. Tudi stavba Študijske knjižnice je bila poškodovana in knjižnične zaklade so razselili na več lokacij. Zavetišče so našli deloma v Rudolfinomu,⁵ deloma

- 2 Knjižnica, ki velja za prvo predhodnico Narodne in univerzitetne knjižnice, se je sprva imenovala Licejska knjižnica, ker je bila nastanjena v stavbi opuščenega frančiškanskega samostana na Vodnikovem trgu (današnje tržnice) v Ljubljani, kjer je dolga leta domoval tudi licej. Leta 1850 se je preimenovala v Študijsko knjižnico.
- 3 Fran Levstik je bil na mesto skriptorja v Študijski knjižnici imenovan leta 1872, svoje delo je opravljal vestno do svoje smrti, kljub strogemu in osornemu videzu je bil v srcu blag.
- 4 Klasična gimnazija oziroma k.k. Erstes Staatsgymnasium zu Laibach in predhodnica današnje NUK sta bili v času, ko je tam služboval Pintar, nastanjeni v isti stavbi.
- 5 Rudolfinum je neorenesančna ljubljanska palača, kjer imata danes svoje prostore Narodni muzej Slovenije in Prirodoslovni muzej Slovenije.

K uniformi državnega uradnika je spadala tudi sablja. Po pripovedovanju vnuka jo je Lukov sin, zdravnik Ivan Pintar, ob začetku 2. svetovne vojne in italijanski zasedbi glavnega mesta vrgel v Ljubljano. (iz družinskega arhiva Pintarjevih)

v Waldherrjevi hiši.⁶ Šele leta 1907 se je iz tedanjih začasnih in zasilnih prostorov preselila v nove, sodobno opremljene knjižnične prostore na Poljanski cesti, kjer so jo na novo postavili po sistemu »*numerus currens*«, torej po tekočih številkah. Glavnina selitve in urejanja knjižnice na novi lokaciji je bila skriptorjevo delo. Janko Šlebinger,⁷ ki je ob Pintarjevi smrti v *Carniolo*⁸ napisal nekrolog, piše: »*Selitev knjižnice v nove prostore na Poljanski cesti in njena končna ureditev je bilo ogromno delo, ki je slonelo po večini na ramenih skriptorjevih. Toda Pintar je bil kakor rojen za knjižničarja. Ako si stopil v tihi čitalniški prostor ali k njemu v urad, te je pozdravil vzorni red tudi v najmanjših stvareh; njegove postrežljivosti je bil deležen vsak, ki je iskal pri njem nasveta, pomoči. O tem vedo hvaležno pripovedovati vsi, ki so prišli k bogatemu viru po gradivo za svoje študije. Ako niso zadostovale uradne ure, žrtvoval jim je svoj prosti čas.*«

Ko je leta 1909 umrl dotedanji kustos Študijske knjižnice Konrad Stefan,⁹ ga je 10. 8. nasledil Pintar in kmalu postal tudi ravnatelj zavoda. Skrbno in uspešno ga je vodil vse do svoje smrti leta 1915. Ko pa so po letih krize nastopile urejene razmere, se je

6 Del knjižnice je našel zavetišče skupaj z II. državno gimnazijo v stavbi na Beethovnovi ulici, ki jo je leta 1877 dal postaviti dr. Alojz Waldherr, in sicer z namenom deške ljudske šole.

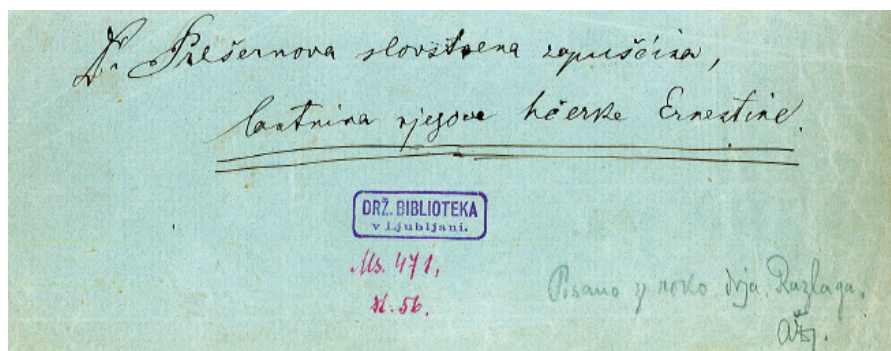
7 Pod Šlebingerjevim vodstvom je Državna študijska knjižnica (vanjo se je Študijska knjižnica preimenovala leta 1919 ob ustanovitvi Univerze v Ljubljani in s tem postala tudi univerzitetna) leta 1941 dobila novo lastno poslopje, narejeno po načrtih arhitekta Jožeta Plečnika. To je stavba današnje Narodne in univerzitetne knjižnice.

8 Šlebinger, Luka Pintar, str. 150–160.

9 Konrad Stefan je bil v C. kr. Študijski knjižnici zaposlen od leta 1888, ko je prevzel delo za pokojnim Franom Levstikom. Ko je postal predstojnik knjižnice, ga je na skriptorskem mestu nasledil Pintar.

Pintar kot ravnatelj z vidnejšim uspehom posvetil zahtevam zaupanega mu zavoda. Požrtvovalno je pomagal domačim in tujim znanstvenim delavcem, ki so knjižnico dostikrat lahko uporabljali le v počitniških mesecih. Tedaj si Pintar tudi zase ni privoščil sicer potrebnega oddiha, dokler ni 1. svetovna vojna z vojaško zasedbo poslovnih prostorov nasilno prekinila rednega delovanja ustanove.

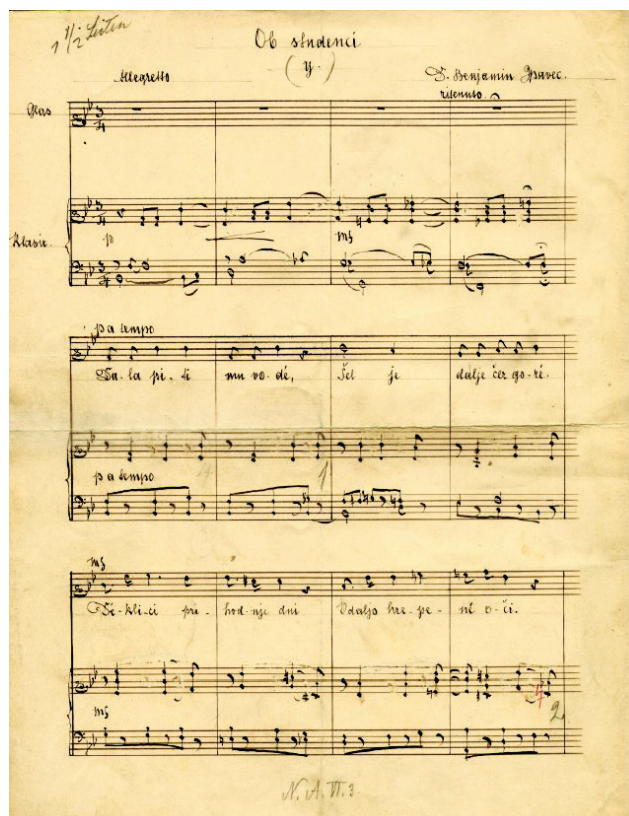
Med pomembnimi pridobitvami iz njegove dobe je prav gotovo dragocena Prešernova rokopisna ostalina, ki jo je na Pintarjevo prošnjo knjižnici leta 1905 poklonil njen lastnik Bamberg in danes velja za eno največjih dragocenosti Narodne in univerzitetne knjižnice. Shranjena je v trezorju NUK, pod številko Ms 471, in vsebuje več variant Zdravljice v bohoričici; med drugim tudi najzgodnejšo varianto pesmi iz leta 1844 ter večkrat prečrtani in popravljeni prepis variante iz istega leta.

Del Prešernove zapuščine, katere lastnica je bila pred založnikom Bambergom pesnikova hči Ernestina Jelovšek, je NUK dobil leta 1905. (iz arhiva NUK)

Pintar se je že zgodaj začel ukvarjati s knjižnim ustvarjanjem. V tistih časih je bilo precej običajno, da je imel gimnazijski razred svoje glasilo, v katerem so objavljali stilistične vaje. Nekaj teh začetnih poskusov je mladi Pintar poslal Josipu Stritarju, ki je na Dunaju med leti 1870 in 1880 izdajal leposlovni list Zvon.¹⁰ Za prvo Pintarjevo objavo tako lahko štejemo pesem *Materino gorje*, ki jo je Stritar leta 1876 v *Zvonu* pospremil z najavo: »Izmed poslanih 'poskušinj nezrelega mladeniča' radi natisnemo prvo: »Materino gorje«; če tudi na zadnji strani; človek mora nizko začenjati, s časom se pride više. Pesem ni slaba, a doveršena ni ne po vsebini ne po obliki. Ni sicer brez čuta in gorkote, a premirno ji žila bije. Tu pa tam stoji prilog brez značajnega pomena, samo da se polni verz; časi se prikaže gola proza. 'Ker dva dni gorkega' To ne gre! Verz, precej gladek, presekuje premnogokrat misel; apostrofov je čez potrebo!«

10 Zvon je bil leposlovni list, ki ga je na Dunaju izdajal Josip Stritar. Spreminjal je tako podnaslov kot format in v letih 1871 do 1875 ni izhajal. V njem je Stritar objavljaj izbrano leposlovje, ki ga je največ pisal sam. Velja za predhodnika *Ljubljanskega zvona*.

Pintarjevo pesem *Ob studenci* je uglasbil Benjamin Ipavec.
(iz arhiva NUK)

Najbolj zanimiva je verjetno objava pesmi *Ob studenci* leta 1891 v *Ljubljanskem zvonu*, ki jo je še istega leta uglasbil Benjamin Ipavec.¹¹

S kritiko se je Pintar ostril in objavil še nekaj pesmi in črtic v *Zvonu* ter kasneje v *Ljubljanskem zvonu*.¹² Večina je bila objavljena pod kraticami S. P. H., ki skrivajo ime Svitoslav Pintar Hotaveljski, ostale pa pod psevdonimom Y. Iz nemščine je prevedel nekaj veseloiger in dram¹³ ter s tem zaključil svoje leposlovno delovanje. Odslej se je posvečal slovenskemu jezikoslovju in slovstveni zgodovini.

Skoraj 20 let se je intenzivno ukvarjal z življenjem in delom Franceta Prešerna, predvsem pa je poskrbel za korektno izdajo in komentar njegovih poezij. Večina Pintarjevega gradiva, ki je prišlo v hrambo v NUK po zaslugi Janka

11 Benjamin Ipavec je pesem uglasbil leta 1904 v Gradcu, napisana je za en glas in klavir.

12 *Ljubljanski zvon* je bil v letih 1881 do 1941 osrednji slovenski literarni mesečnik. Ustanovili so ga Josip Jurčič, Janko Kersnik, Fran Levec in Ivan Tavčar kot nadaljevanje Stritarjevega *Zvona*.

13 Med drugim je iz nemščine prevedel dramo z naslovom *Tonica* ter veseloigro *Teške ribe*, obe sta izšli v zbirki Slovenska Talija, prva leta 1880, druga 1888.

Šlebingerja, Huberta Požarnika ter Pintarjevih vnukov, predstavljajo prevodi Prešernovih pesmi, gradivo za razprave o Prešernu, članki v rokopisih in korespondenca s številnimi pomembnimi osebami takratnega časa.¹⁴

Leta 1895 se je založnik Bamberg¹⁵ obrnil na Pintarja in ga vprašal, če je pripravljen prevzeti redakcijo Prešernove zapuščine, ki jo je 1888 kupil od pesnikove dedinje Ernestine Jelovšek, ter k njej napisati uvod in bibliografijo. Bamberg je Prešernove poezije hotel tudi izdati, in sicer v dveh nakladah: »krasotno« (luksuzno) v nekaj sto izvodih ter cenejšo v večji nakladi, namenjeno širšim ljudskim množicam. Hkrati je sporočil, da je pri odličnem pariškem umetniku že naročil slike k Prešernovim poezijam. Bamberg je želel imeti rokopis do 1. 3. 1896 in sprva je Pintar sodelovanje zaradi kratkega roka odklonil. Na ponovno založnikovo prošnjo ter s podaljšanjem termina za oddajo rokopisa do jeseni 1896 se je Pintar končno vdal in nato mu je Levec¹⁶ 13. 2. 1896 v Novo mesto poslal Prešernovo literarno zapuščino.

Zaradi številnih drugih obveznosti delo Pintarju ni šlo hitro od rok in ohranjena korespondenca med založnikom in njim govori o težavah pri nabiranju gradiva za pesnikov življenjepis, ki naj ga po Pintarjevih besedah sestavi tisti, ki ima ves material na razpolago. Pintar je tudi opustil misel na objavo komentarja, ker da so mu trenutno ostala še nekatera nerazrešljiva mesta. Namesto uvoda je bil pripravljen napisati krajše poročilo o priredbi izdaje. Kljub vsem težavam so *Poezije doktorja Franceta Prešerna* pod uredništvom Luke Pintarja ob stoletnici pesnikovega rojstva leta 1900 izšle.¹⁷ Založnik je izdajo okrasil s slikami in vinjetami Adolfa Karpellusa,¹⁸ poezije so izšle v dovršeni tipografski opremi v 500 izvodih kvartnega formata na izbranem umetniškem papirju. Izvodi so bili oštevilčeni, vsak je imel spredaj natisnjeno ime prednaročnika.¹⁹ Poleg jubilejne ilustrirane izdaje je Bamberg, kakor je napovedal, izdal še cenejšo ljudsko verzijo v manjšem formatu brez ilustracij. Kasneje sta izšla še dva ponatisa knjige, vendar brez Pintarjeve vednosti in sta zato polna napak.

14 V Rokopisni zbirki NUK hranimo Pintarjevo zapuščino pod signaturnimi števkami Ms 1060, Ms 1417 ter znotraj zapuščine Frana Vesela, pod signaturo Ms 756.

15 Otomar Bamberg je bil slovenski tiskar in založnik nemškega rodu. 1869 je postal vodja tiskarne in knjigarne Ignac Kleinmayr & Fedor Bamberg v Ljubljani in je sprva tiskal samo nemške knjige, od 80. let 19. stoletja pa vse več slovenskih učbenikov in literarnih del. S kakovostnimi izdelki je vplival na razvoj slovenske književne kulture. Bil je predsednik Društva tiskarjev v Ljubljani. Leta 1919 je svoje podjetje prodal delniški družbi Štampa.

16 Fran Levec, slovenski literarni zgodovinar, esejist, urednik in avtor slovarjev, se je s kritično izdajo Prešernovih Poezij ukvarjal že sedem let, nato pa je zaradi preobilice drugega dela odklonil nadaljnje sodelovanje in Bambergu predlagal, da delo prevzame Pintar.

17 Prešeren, *Poezije doktorja Franceta Prešerna*.

18 Adolf Karpellus je bil rojen v Galiciji leta 1869, slikarstvo je študiral na Dunaju in v Parizu. Je avtor številnih plakatov in razglednic, nastalih med 1. svetovno vojno.

19 NUK hrani štiri izvode oštevilčene »krasotne« izdaje, njihovi naročniki so bili Josip Star, Ivan Vrhovnik, Okrajna učiteljska zbornica, en izvod je dolžnostni.

Pintar se je zgodaj začel ukvarjati tudi z zbiranjem narodnega besednega zaklada. Povečini je črpal iz svojih spominov na deška leta in domačega poljanskega narečja, marsikaj pa je izvedel tudi od svojih učencev. Gradivo, ki ga je zbral, je deloma izročil Pleteršniku,²⁰ deloma pa ga je, s potrebnimi razlagami, objavil v dveh prispevkih z naslovom *Slovarski in besedoslovni paberki*, ki sta izšla v *Letopisu Matice Slovenske* v letih 1895 in 1898.

Kot že omenjeno, se je loteval tudi slavističnih vprašanj in nekajkrat se je spustil v polemiko o dovršnih ter nedovršnih glagolih v slovenščini.

V zadnjih desetih letih so bile njegove jezikoslovne študije posvečene skoraj izključno razlaganju slovenskih krajevnih imen. Veliko se je ukvarjal z razlago krajevnih imen slovenskega dela Koroške, kjer je nemško govoreče prebivalstvo skušalo slovenska imena izriniti iz javnosti ali jih vsaj prikrojiti po svoje, da se je njihov prvotni pomen izgubil. Pintar je večkrat poudaril, da se znanost ne sme mešati z nacionalnim šovinizmom in da nas morajo pri razlagah zanimati samo imena in nič drugega. Po tem načelu se je dosledno ravnal v vseh, večkrat precej ostrih polemikah. Študije je objavljал v *Izvestjih muzejskega društva, v Carnioli, Časopisu za zgodovino in narodopisje, Planinskem vestniku, Jagićevev arhivu*,²¹ največ pa v *Ljubljanskem zvonu*.

Devet let je vestno urejal *Zbornik Matice Slovenske*, mnogo let je bil tudi matičin odbornik (1899–1907).²² Od leta 1909 je bil odbornik Muzejskega društva in, če spet citiram njegovega stanovskega kolega Šlebingerja, je »pomagal rad pousod tam, kjer je bil prepričan, da služi dobri stvari«.

Nikakor ne moremo mimo Pintarjeve pomembne vloge pri razvoju slovenske fotografije. Skupaj z Ivanom Šubicem²³ in Gustavom Pircem²⁴ velja za ustanovitelja prvega slovenskega društva ljubiteljskih fotografov. Poleg zanimanja za fotografijo jih je družilo še dejstvo, da so bili vsi povezani s Škofjo Loko. Ivan Šubic je z Dunaja, kjer je študiral, prinesel najnovejša fotografska dognanja, predvsem pa so z izumom suhih fotografskih plošč fotografski postopki postali cenejši in dostopnejši. V fotografsko društvo, ki je bilo ustanovljeno leta 1889 v

20 Maks Pleteršnik, slovenski jezikoslovec in pisec slovarjev.

21 Vatroslav Jagić, hrvaški slavist, je utemeljitelj in urednik revije *Archiv für slavische Philologie*, poznane tudi kot *Jagićev arhiv*. V njej je objavljал najstarejše slovanske pisane spomenike in kritične izdaje besedil.

22 Čas, ko je bil Pintar urednik in odbornik, predstavlja zlato dobo Slovenske matice. Na začetku 20. stoletja so njene publikacije izhajale v visokih nakladah, vzdrževala je stike z univerzami od Londona do Sankt Peterburga.

23 Ivan Šubic, rojen leta 1856, v Poljanah nad Škofjo Loko, velja za iniciatorja fotografskega društva. Bil je organizator obrtnega šolstva in občinski svetovalec v Ljubljani, ukvarjal se je še s konzervatorstvom, bil profesor fizike na realki in deželni poslanec za Škofjo Loko in Kranj.

24 Gustav Pirc se je rodil v Škofji Loki leta 1859, leta 1900 je postal ravnatelj Kranjske kmetijske družbe. Prizadeval si je za izboljšanje razmer v kmetijstvu, dolga leta je urejal reviji *Kmetovalec* in *Novice*.

— (Klub fotografov amaterjev v Ljubljani) imel je predvčeranjim osnovni zbor. Temu zboru je bil namen posvetovati se v pravih, katera je predložil g. Ivan Šubic. Ta pravila je vsprejel zbor jednoglasno in odbor jih bode predložil vladi v potrjenje. V odbor so voljeni gospodje: Vodja Ivan Šubic za predsednika, Gustav Pirc za tajnika, profesor L. Pintar za blagajnika ter za odbornika gospa Hlavka in Anton Tramte. Klub fotografov amaterjev šteje že 20 udov. Udje so Ljubljanski in unanji; Ljubljanski plačujejo na leto 6 gld., unanji pa 3 gld. na jedenkrat ali pa v mesečnih obrokih. Kaj je klubu namen, o tem se je že pisalo v našem listu, zategadel omenjamo le toliko: Kdor misli ustopiti v društvo ali pa želi v obče kakega pojasnila, naj se le obrne do odbora, kateri bode vsakemu rodovoljno ustregel z odgovorom. Društvo bode imelo svoj laboratorij v Ljubljani in bode prirejalo predavanja svojim članom, tako da se bode lahko vsak poučil o vsem, kar mu je treba vedeti za fotografiranje. Kraj, dan in uro tem predavanjem bode določil odbor in to naznanil članom po časnikih.

Obvestilo o ustanovnem zboru fotografskega društva amaterjev, objavljeno v *Slovenskem narodu*, 5. 4. 1889. (iz arhiva NUK)

Ljubljani, so vabili tudi s časopisnimi oglasi, ustanovitev društva pa je bila pospremljena s časopisno novico.²⁵ Pintar je v društvu prevzel vlogo blagajnika. Očitno se je zanimanje za fotografijo preneslo v naslednje generacije, saj je Pintarjev vnuk, prav tako Luka Pintar, odličen fotograf, ki se največ ukvarja z naravoslovno fotografijo.²⁶

Po težki bolezni je Luka Pintar 7. decembra 1915 umrl, star 58 let. Nekrolog v *Učiteljskem tovarišu*²⁷ piše, da »je zapustil vdovo in dvoje otrok, hčer in sina, ki je zdravnik in je sedaj na vojnem polju«, stroka pa je z njim izgubila kremenitega in odkritosrčnega človeka, ki je bil vedno in povsod pripravljen pomagati.

V letu 2015 je minilo natanko sto let od smrti pomembnega Hotaveljčana, zato se je tamkajšnje Turistično društvo Slajka na pobudo domačinov želelo pokloniti njegovemu spominu. Praznovanju so se pridružili še Narodna in univerzitetna knjižnica, v njeni predhodnici je bil Pintar dobrih šest let ravnatelj, Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka, Občina Gorenja vas - Poljane ter Turistična zveza Slovenije. Na dan sv. Luke, 18. oktobra 2015, so na rojstni hiši Luke Pintarja, po domače »Pr Preserc«, na Hotavljah št. 1, odkrili spominsko ploščo, popoldne

25 Klub fotografov amaterjev v Ljubljani. *Slovenski narod*, 1889, št. 79, str. 3.

26 Vnuk Luka Pintar, zdravnik pediater, je prejemnik številnih nagrad s področja naravoslovne fotografije, avtor dveh monografij o slovenskih rastlinah in soavtor - fotograf pri mnogih delih.

27 Luka Pintar, str. 5.

pa je bil v gasilskem domu še pogovor o pomembnem krajanu. Na njem so sodelovali oba še živeča Pintarjeva vnuka, zdravnika Luka in Peter Pintar, domačin Jurij Kumer, poznavalec Pintarjeve rodbine, in Helena Janežič, zaposlena v NUK. Pogovor je vodil publicist Miha Naglič. Osvetlili so Pintarjevo življenje in delo, spregovorili pa so tudi o pomembni vlogi, ki jo je imel kot soustanovitelj prvega slovenskega amaterskega fotografskega društva.

Spominska fotografija Pintarjevih potomcev pred novo odkrito tablo na Preserčevi domačiji na Hotavljah, oktober 2015. (foto: Helena Janežič)

VIRI IN LITERATURA:

Klub fotografov amaterjev v Ljubljani. V: *Slovenski narod* 79, Ljubljana : Narodna tiskarna, 1889, str. 3.

Luka Pintar. V: *Učiteljski tovariš* 19, V Ljubljani : J.U.U.-sekcija za dravsko banovino, 1915, str. 5.

Prešeren, France: *Poezije doktorja Franceta Prešerna*. V Ljubljani : I. Kleinmayr & F. Bamberg, 1900.

Šlebinger, Janko: Luka Pintar : nekrolog. V: *Carniola : Izvestja Muzejskega društva za Kranjsko* 2, Ljubljana : Muzejsko društvo za Kranjsko, str. 150–160.